

שאלון בחינה

בנושא:

חופה וקידושין

מועד:

חשוון התשפ"ה

סמל שאלון:

106.11.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד חשוון התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות חופה וקידושין

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. א. מאיזה טעם אסורה ביאת זנות בפנויה? כיצד הוכיח הראב"ד את שיטתו?
ב. האם מותר לייחד אישה לעצמו בלא חופה וקידושין?
ג. שידך אישה ולאחר מכן קדשה בביאה, האם היא מקודשת? האם היא נחשבת נשואה?
2. א. המקדש אישה ואמר לה "הרי את חרופתי" האם היא מקודשת?
אמר, "הריני נותנו לך בתורת קידושין" – האם היא מקודשת? לא אמר "הרי", אלא אמר "את מקודשת לי" – האם מקודשת?
ב. קידש אישה בשטר בלילה האם מקודשת? המקדש בחפץ המחובר לקרקע, או שכתב את שטר קידושה על דבר המחובר לקרקע האם מקודשת?
ג. הנותן לאשה את קידושה ואמר לשון שאינו מועיל – וצריך שוב לומר "הרי את מקודשת לי" כפי ההלכה, האם הוא צריך ליטול ממנה את הקידושין ולתת לה אותם שוב?

3. א. כתב בשו"ע האומר לאשה "הרי את לקוחתי" מקודשת, והוסיף הרמ"א, "אם הבינה דבריו". האם היא נאמנת לומר שהבינה את דבריו?
ב. נתן הוא ואמרה היא – מבואר בסימן כז' סעיף ח' שהוי ספק קידושין, ואילו כשהמקדש נתן לה קידושה בשתיקה ולא אמר כלום פסק רמ"א בסעיף ג' שהוי קידושין, באר מה ההבדל בין שני דינים אלו? [ח"מ, מקנה].
ג. אמר לאבי הכלה "הרי אתה חמי" – מדוע אין זה קידושין? [כתוב שני טעמים].
4. א. אמר, "הן קידושין" – מה הדין? ומה הטעם?
ב. נתן הוא ואמרה היא, מתי הדין הוא דהו ספק קידושין, ומתי הדין דהו קידושי וודאי?
ג. אישה שאינה מבינה לשון הקודש כלל, ודיבר עימה על עסקי קידושה, ואחר כך אמר לה בלשון הקודש "הרי את מקודשת לי כדת משה וישראל", מתי אף כשודעים העדים שהיא לא מבינה את דבריו, תהיה מקודשת?
5. א. נתנה לאדם חשוב טבעת ואמרה לו שמתקדשת לו בזה על מנת שיחזיר לה את הטבעת, האם היא מקודשת?
ב. אישה שנתנה לאיש טבעת על מנת שיקדשנה בו, וקידש אותה בטבעת זו – האם מקודשת?
ג. אמרה לו, "נתן דינר לפלוני ואתקדש אני לו" ונתן לו דינר, האם מקודשת. במה נחלקו הרמב"ם והרשב"א בביאור הלכה זו, למה שונה הלכה זו מנתן הוא ואמרה היא, באדם חשוב? כיצד פסק השו"ע.
6. א. היו לפניו מיני מאכל ואמרה לו תן לי מעט, ואמר לה בלשון שאלה "אם אתן לך תהיי מקודשת לי?" ונתן לה, וקיבלה בשתיקה, האם מקודשת?
ב. אמר לה, "התקדשי לי בדינר", ונתן לה משכון או שטר על כך, מה הדין? וכיצד הדין כשאמר לה "תזכרי בגוף המשכון?" או שאמר לה אל תחזירי לי את המשכון עד שאתן לך את הדינר?
ג. אמרה לו "הרווח זמן מלווה לפלוני" והרוויח לו את זמן המלווה על פיה – באר, האם ניתן ללמוד דין זה מדין ערב?
7. א. קידש אישה קידושין גמורים, ואמר לאחרת בפניה, "תהא מקודשת", מה הדין? באר במה שונה דין זה מדין "היה נזיר עובר לפניו ואמר "אהא נזיר",
ב. אמרה לה המקדש, התקדשי לי במנה, ונמצא אחד מהם דינר של נחושת, ולא הכירה בו מתחילה – האם מקודשת? פרט! ולאיה דין בחושן משפט מדמה המגיד משנה לדין זה? [ב"ש]
ג. "הרי את מקודשת לי במאה דינרים" ונתן לה דינר אחד ולקחה את הדינר, או שאמר לה הרי את מקודשת לי בדינר זה על מנת שאתן לך מאתיים זו – מה הדין?
8. א. המקדש אישה ובירך ברכת האירוסין, יש נוהגים לברך שוב תחת החופה? מדוע?
ב. התקדשה אישה כדין, יש נוהגים לקדשה שוב תחת החופה? מדוע? ובמה שונה דין זה מדין מקדש על ידי שליח?
ג. האם בחופת אנדרוגינוס יברכו שבע ברכות? מדוע? מה הפתרון ההלכתי שרצוי שינהג מסדר החופה במקרה זה? כיצד הדין בנישואי חרש ופיקחת, ונישואי חרש וחרשת? האם חתן מברך שהחיינו בשעת החופה?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. א. כתב רמ"א בשם הרשב"א, "ע ידי קידושין אינם צריכים דרישה וחקירה", באר מדוע? ומתי צריכים דרישה וחקירה? עדים שהעידו בבית דין בפני האישה ושלא בפני המקדש שהיא מקודשת, האם יוכלו לחזור בהם?
- ב. מצאו שטר שכתוב בו "פלוני קידש את פלונית" ושני עדים חתומים בו – האם נחשוש לקידושין?
- ג. כתב רמ"א [ב"י בשם רשב"ץ בתשובה], "המקדש בפסולי עדות מדרבנן בקידושין דרבנן". באר שתי דוגמאות לכך, וכיצד היא ההלכה בזה? בא עד לבית הדין ואומר שאשה פלונית התקדשה בפניו ובפני עוד אחד – מה יפסקו הדיינים?
10. א. הרב מסדר הקידושין התבלבל, וערך את הנישואין [חופה] לפני הקידושין, האם הועילו [החופה] הנישואין להחשיבה לנשואה? ובנוסף, מייד אחר החופה נישפך משקה על הכתובה ונמחקה, ואין בנמצא אפשרות לכתוב כתובה חדשה, מה יש לעשות בכדי שיוכלו להתייחד או לקיים מצוות ביאה.
- ב. רב מסדר קידושין הבא למלא את נוסח הכתובה, כיצד יכתוב את התאריך, א' אדר ב' ה'תשפ"ה? האם הסבא של החתן יכול לחתום על הכתובה? האם אבי סב החתן יכול לחתום על הכתובה? ג. כשהעד מעיד שאינו יודע אם הטבעת הייתה של המקדש מה דין הקידושין?
11. א. כתב רמ"א, "מברכים ברכת חתנים אחת לשני חתנים, ואפילו לא היו החתנים ביחד אלא שהיה דעתו על שניהם", כיצד מתפרשים דברי הרמ"א?
- ב. אישה שנכנסה לחופה ולא נבעלה והתאלמנה, כמה ימי שמחה יש לה? וכמה ימים יברך שבע ברכות? האם יכפו את החתן לקיים סעודת חתונה כשאין רוצה בכך?
- ג. באר, מדוע כתב הבית מאיר, "ראוי שלא לעשות נישואין של אלמן ואלמנה סמוך לחשיכה". מה היא ההצעה ההלכתית שתוכל להציע לנושא אלמנה בשבת בכדי שיהיה מותר לו לבוא עליה בשבת? האם דין אלמנה מן הנישואין כדין אלמנה מן האירוסין?
12. א. כתובה שהתאריך שכתוב בה הוא, אחד במרחשוון, ובאו עדים לבית הדין ואמרו, שהעדים החתומים בה בתאריך אחד במרחשוון היו עימנו, מהו האופן שנפסלים העדים החתומים בה? ומאיזה זמן נפסלים?
- ב. כתובה שיש בה מחקים או מילים התלויות בצידה או תיבות שעבר עליהם קולמוס, כיצד מתקנים אותה בכדי שהיא תהיה כשרה? בא לבית הדין שטר כתובה שיש מחקים בתאריך האם כשירה? ומדוע?
- ג. כשיש בגב הכתובה גרר – האם כשירה?